

ADVIES

KLEINE PROJECTEN

AANVRAAG: Groot Wild

NR: BKL2015-033

AANVRAGER: Afslag Eindhoven

BIJEENKOMST ADVIESCOMMISSIE: 08-09-2015

BEGROTING: € 260.664

AUTEUR ADVIES: Geert Lenders

GEVRAAGDE BIJDRAGE: € 35.000

1. ALGEMEEN

Theatergezelschap Afslag Eindhoven heeft een traditie van theater maken waarin maatschappelijke thema's worden vormgegeven in samenwerking met relevante partijen uit de samenleving. Met de productie Groot Wild wil het gezelschap de samenwerking verbreden naar bedrijfsleven en kennissector, daarmee ook zichzelf wezenlijk ontwikkelen en het pad effenen voor meer samenwerking tussen culturele instellingen en bedrijfsleven. Voor de pitch verschenen mw. Gerrie Fiers en dhr. Joep Smeets namens de organisatie.

2. OPMERKINGEN BIJ CRITERIA

2.1 VERPLICHT

a. Het project is van hoge kwaliteit, tot uitdrukking komend in oorspronkelijkheid, zeggingskracht en vakmanschap of heeft een ontwikkelkarakter met het oog op reële groei naar hoge culturele kwaliteit (score: onvoldoende/voldoende onder voorwaarde)

De adviescommissie waardeert de inzet van Afslag Eindhoven om de bronnen voor de producties nog breder te zoeken dan het sociale domein. Het gezelschap heeft al een goed trackrecord wat betreft de verbinding met maatschappelijke thema's. De specifieke keuzes bij deze productie wat betreft onderwerp en locatie zijn intrigerend.

Niettemin is de commissie wel kritisch over de artistieke uitwerking tot dusverre. Zij had graag een al verder ontwikkelde dramaturgische visie op het thema mens vs kunstmatige intelligentie gezien. Het karakter van 'filosofische oefening' zoals de aanvragers het noemen, was dan wellicht al beter tot zijn recht gekomen. Input vanuit ethici en technologen wordt nog opgehaald. Voor het artistiek resultaat is het van groot belang hoe de makers zich tot theorieën en visies op dit gebied gaan verhouden.

Gegeven het karakter van klein/ontwikkelproject, de aansprekende resultaten die Afslag Eindhoven in het verleden realiseerde en de kwaliteit van uitvoerders als vormgever Simon Haen en danseres Tegest Guido-Pecht, geeft de adviescommissie de aanvrager op dit punt het voordeel van de twijfel.

b. Het project versterkt het cultuursysteem van de provincie Noord-Brabant op duurzame wijze of heeft een ontwikkelkarakter met het oog op duurzame versterking van het cultuursysteem (score: onvoldoende/voldoende onder voorwaarde)

Het project is de eerste stap van de aanvrager op nieuw inhoudelijk terrein: het verkennen van wederzijds profijt en inhoudelijke betrokkenheid voor een artistieke organisatie en commerciële bedrijven, met behoud van kunstzinnige autonomie. Het gezelschap wil hiermee voor de lange termijn de weg banen voor zowel een nieuwe richting in maatschappelijke thematieken, als in het vinden van draagvlak om producties te realiseren. Ook andere culturele instellingen (en bedrijven) kunnen van deze ervaringen profiteren. Dit zijn op zichzelf goede manieren om met een incidentele productie een aanzet te geven naar een structurele bijdrage aan het Brabants cultuursysteem. Het proces en de strategie om deze duurzame betekenis te bereiken zijn in de aanvraag echter niet uitgewerkt. Het is duidelijk dat één productie, zelfs bij groot succes, de relatie tussen cultuurveld en bedrijfsleven niet structureel zal veranderen. De adviescommissie vraagt zich af of hier optimaal rendement wordt gehaald door bijvoorbeeld ook voldoende oog voor een vragende houding vanuit het gezelschap naar het bedrijfsleven: wat zijn de onderwerpen die maatschappelijk moeten worden gethematiseerd zodat wij als kunstenaars daar vanuit onze kwaliteit een bijdrage aan kunnen leveren? Vanzelfsprekend met behoud van de artistieke distantie en onafhankelijkheid. Pas vanuit een heldere aanpak op dat punt is ontwikkeling in die relatie

en wederzijdse werkwijze aannemelijk en ook overdraagbaar naar andere, zowel culturele als niet-culturele partijen. Het is des te meer waardevol dat dit gebeurt, omdat makers in het segment waarin Afslag Eindhoven opereert, gemiddeld nog weinig ervaring hebben in het valideren van hun vermogens, en dat is juist een van de punten waar Brabant C ontwikkeling in wil stimuleren.

c. Het project is ten minste van nationale betekenis of heeft het potentieel daar in maximaal 3 jaar toe te leiden (score: voldoende)

Buiten de inhoudelijke beweging, wil Afslag Eindhoven ook een ontwikkeling doormaken van specifiek locatiegebonden werken naar reizende voorstellingen. Omdat de thematiek van deze voorstelling draagvlak in de transportsector heeft opgewekt, is dit logistiek en financieel juist bij deze voorstelling makkelijker te realiseren. Maar nog belangrijker is het of afnemers op andere locaties -en in dit verband buiten de provincie- ook voldoende geïnteresseerd zijn in afname. Contacten met festivals in het land zijn op dit punt al bemoedigend. En met de uitwisseling die Parktheater Eindhoven organiseert met het GREC-festival in Barcelona, zorgt deze productie ook voor de eerste internationale activiteit van het gezelschap. Het potentieel is daardoor voor deze aanvraag voldoende.

d. In het project is sprake van ondernemerschap (score: goed onder voorwaarde)

De opbrengsten uit samenwerking met de transportsector, wetenschap, Automotive Campus en Veilig Verkeer Nederland tonen het ondernemerschap waarmee de aanvrager dit project aanpakt. Waar een gemiddelde productie van Afslag Eindhoven voor zo'n 80% steunt op bijdragen van particuliere fondsen en overheden, kan dat bij Groot Wild worden teruggebracht tot plm. 55%, terwijl de begroting aanzienlijk hoger is dan gebruikelijk voor Afslag Eindhoven-producties.

De ambitie om via deze productie een stap te zetten naar een steviger positie in het landelijk cultuurlandschap is niet van succes verzekerd, maar wel ondernemend doordacht.

De aanvrager is zich bewust van de risico's als gevolg van een productie die sterk leunt op ongewone technologische toepassingen. De risico-analyse gaat hier op in. Er wordt een kleine proefproductie gemaakt die niet alleen de kwetsbare punten aan het licht brengt, maar ook op zichzelf verkocht kan worden (wat al is gebeurd, aan afnemers uit de transportsector; een eerste noemenswaardig succes). De risico-analyse getuigt ook voor het overige van realiteitszin uit ondernemingsoogpunt.

Kritisch is de commissie nog wel m.b.t. het marketingbeleid. Het marketingplan maakt wel onderscheid in doelgroepen, maar gaat daarbij alleen in op voorstellingspubliek. De markt van landelijke festivals en internationale afnemers blijft volledig buiten beeld, ook in concrete doelstellingen en strategie. Ten aanzien van de publieksgroepen die wel worden genoemd schetst de aanvraag een toon en kanalen voor communicatie, maar ook hier ontbreken concrete doelstellingen. Versterking van het marketingbeleid is wenselijk om de haalbaarheid van een aantal van de doelen van het project sterker te onderbouwen.

e. Het project is nieuw of geeft een nieuwe impuls aan een bestaand project of organisatie (score: goed onder voorwaarde)

Dat het project een impuls geeft aan de werkwijze en organisatie van Afslag Eindhoven is met veel van wat hierboven is aangevoerd, goed onderbouwd. Afslag Eindhoven beschouwt het project ook als exploratie op het terrein van samenwerking waar andere culturele instellingen hun voordeel mee kunnen doen. Hoe dit bereikt wordt, is nog niet sterk uitgewerkt in de aanvraag en dient daarnaast aandacht te krijgen in het te verbeteren marketingplan. Het educatieprogramma beperkt zich niet tot scholen, maar krijgt bv. ook uitwerking in lezing en debat. Dit lijkt zich echter vooral te richten op de achtergrond mens vs. technologie, niet op overdracht van de werkwijze om het project tot stand te brengen. Het marketingplan zou ook op deze overdracht nader in moeten gaan.

f. Het project draagt bij aan talentontwikkeling in de provincie Noord-Brabant (score: goed onder voorwaarde)

Afslag Eindhoven biedt standaard ervaringsplaatsen aan studenten van de Fontys Hogeschool voor de Kunsten, waar twee van de leden van het artistiek team doceren. Ook studenten van opleidingen als Design Academy zijn in beeld. Hoewel de werkwijze op dit punt uit het verleden een positieve indicatie geeft, is het toch wenselijk dat de aanvrager de specifieke invulling en aanpak in deze productie alsnog uitdrukkelijk maken. Talentontwikkeling is immers méér dan mogen meelopen of meebouwen.

2.2 FACULTATIEF (minimaal 2)

g. Het project ondersteunt de ontwikkeling van een culturele hotspot (score:)

Niet gekozen en ook niet aan de orde.

h. Het project is innovatief, doordat het zich binnen zijn discipline of sector onderscheidt in inhoud, uitvoering of cultureel ondernemerschap en specifiek daarmee het cultuursysteem versterkt (score: goed)

Zowel in de gekozen thematiek en vorm, als in het ondernemerschap zijn voldoende innovatieve elementen aan te wijzen.

i. Het project draagt bij aan de vrijetijdseconomie van de provincie Noord-Brabant (score:)

Niet gekozen en ook niet (opvallend) aan de orde

j. Het project kan rekenen op draagvlak in de Brabantse samenleving (score: voldoende)

Dit criterium is niet gekozen. Gezien de openheid vanuit de transportsector en de waardering die eerdere producties van Afslag Eindhoven ook bij niet-traditioneel theaterpubliek wisten te wekken, vertrouwt de commissie er echter op dat aan dit criterium minstens voldoende voldaan zal zijn.

k. Het project ligt in het verlengde van het profiel van Brabant. (score: goed)

Ook hier kiest de aanvrager niet voor invulling, maar met de vraag naar de verhouding tussen het menselijke en de voortschrijdende impact van high tech en kunstmatige intelligentie op de samenleving raakt het voorstel toch aan issues die juist voor het profiel van Brabant relevant zijn.

l. Bij het project is sprake van samenwerking met een of meer andere partijen, waarbij tenminste een partij behoort tot een domein buiten de culturele sector (score: goed)

De aanvraag schetst dit op overtuigende wijze met verwijzing naar de partners uit diverse maatschappelijke geledingen die hierboven al zijn aangehaald, en de manier waarop die samenwerking inhoud krijgt.

m. Het project wordt uitgevoerd binnen of in samenwerking met de Brabantse topsectoren (score: goed)

De verbinding met thema en partijen uit de sectoren logistiek en hight tech/automotive is overduidelijk aanwezig.

3. ADVIES

De aanvraag schetst een aantal voor Brabant interessante perspectieven, die ook goed bij de doelstellingen van Brabant C passen. De onderbouwing voor vertrouwen in realisatie van die perspectieven is echter op belangrijke plaatsen nog niet van de gewenste sterkte. Dit betreft met betrekking tot het criterium 'hoge culturele kwaliteit' de artistiek-inhoudelijke uitwerking/de dramaturgische visie op het thema. M.b.t. het criterium 'duurzame versterking van de Brabantse culturele infrastructuur' gaat het om de met het vorige punt samenhangende aanpak van inhoudelijke samenwerking met partijen buiten de culturele sector en de vraag hoe deze kan bijdragen aan een andere werkwijze van het gezelschap (en als voorbeeld kan dienen voor andere gezelschappen), als bijdrage aan meer steun uit andere domeinen aan cultuurprojecten.

Dit vormen dermate serieuze bedenkingen, dat de commissie op dit moment niet positief kan adviseren over de aanvraag. Deze punten raken immers de kern van waar dit voorstel aan de doelen van Brabant C zou kunnen bijdragen.

Daar tegenover onderkent de commissie zoals gezegd, het belang voor die doelen van Brabant C bij het type onderzoek dat Afslag Eindhoven doet en nu wil verbreden. Het gezelschap toonde in het verleden ook, met producties als De Helaasheid der Dingen, de benodigde kwaliteit om zich met zeggingskracht te verhouden tot maatschappelijke vraagstukken, onder meer door representanten van die thema's op overtuigende wijze te integreren in de productie zelf. Dat is een kans, die wordt onderstreept door de goede score in de facultatieve criteria. Daardoor verwacht de adviescommissie het potentieel bij de aanvrager om dit project van een betere onderbouwing te voorzien. Als alternatief tussen adviseren tot verlenen onder voorwaarden enerzijds en afwijzing anderzijds (met de mogelijkheid van een volledig nieuwe aanvraag), adviseert de commissie het fondsbestuur daarom uit efficiency-overwegingen om Afslag Eindhoven in de gelegenheid te stellen de aanvraag aan te vullen en dit aangevulde verzoek opnieuw aan de commissie voor te leggen.

Op de punten volgende punten is aanvulling te geven:

- het leveren van een dramaturgische vertaling op opgehaalde visies en theorieën voor toepassing in deze productie

- uitwerking van een aanpak om ook daarbij, naast financiering en facilitaire bijdrage, een meer gelijkwaardige inbreng van de niet-culturele partners te verkrijgen
- uitwerking van een aanpak om dit wederkerig proces te laten bijdragen aan een andere werkwijze van het gezelschap en als voorbeeld te laten dienen voor andere gezelschappen, als bijdrage aan meer steun uit andere domeinen aan cultuurprojecten
- versterking van het marketingbeleid met het oog op publieksgroepen, landelijke en internationale afnemers en overdracht van de proceservaringen op andere Brabantse culturele instellingen, door het schetsen van concrete doelstellingen en strategieën;
- uitdrukkelijke beschrijving van partijen en uitvoering van talentontwikkeling in dit project;

De commissie verzoekt het bestuur daarnaast om in de beoordelingswijzer nadere aanwijzingen te geven met betrekking tot de afbakening van het Financieringsreglement met andere, meer laagdrempelige subsidiemogelijkheden op provincieniveau zoals de Impulsgelden.

4. ADVIES NA AANVULLING DOOR AANVRAGER

De adviescommissie heeft kennis genomen van de uitgebreide aanvulling die de aanvrager heeft verzorgd. In de eerste plaats spreekt de commissie waardering uit voor de betrokkenheid waarmee aan haar vraag is voldaan. Met betrekking tot het onderdeel **dramaturgie** is de relatie tussen maatschappelijk thema en artistieke vertaling nu veel duidelijker geworden. Of de relatie vrachtwagens - robotisering een voor de hand liggende keuze bij het thema is, blijft voor de commissie wel een vraagteken, maar dat is een artistieke keuze die zij respecteert. De ambitie om alle fasen van de invloed van robotisering in één voorstelling te laten zien is groot, maar het past bij het onderzoeks karakter van de aanvraag om met de vormgeving van thema en uitdrukking niet meteen van beperkingen uit te gaan.

De **positionering van niet-culturele partners** heeft een sterkere uitwerking gekregen, mede door concretere ontwikkeling na indiening van de aanvraag. Het inhoudelijk commitment van de zijde van wetenschap en transportsector is overtuigender neergezet.

Wat betreft de **procesoverdracht** beoordeelt de adviescommissie de aanpak waarbij organisaties als bkcc en Cultuur-Ondernemen de feitelijke overdracht verzorgen op basis van content die Afslag Eindhoven daarvoor op basis van het project levert als een reële en veelbelovende strategie.

Marketing is nu breed, doordacht en concreet beschreven. De commissie kan zich voorstellen dat een bij uitstek internationaal georiënteerde wereld als de transportsector uitdrukkelijker actief op het internationale aspect ingezet zou kunnen worden, maar dat doet niet af aan de positieve beoordeling van de aanvulling.

Ook het onderdeel **talentontwikkeling** is nu concreter beschreven. De adviescommissie ziet de ontwikkeling van de makers zelf. Daarvan kan gezegd worden dat die in deze productie verder gaat dan normale artistieke ontwikkeling die met het maken van een nieuwe productie nu eenmaal gebeurt. Daarmee is die relevant voor dit criterium. Daarnaast is de ontwikkeling die studenten kunnen 'meemaken' als casus in hun opleiding te waarderen. Niet uitdrukkelijk uitgewerkt is dat techniekstudenten via hun actieve betrokkenheid meer gevoel zouden kunnen gaan krijgen voor de creatieve toepassing van hun vak en de kennis die zij in hun studie daarover opdoen, maar dat effect zou nog een mooie toegevoegde waarde op dit punt kunnen betekenen.

Samenvattend stelt de commissie vast dat de geleverde aanvulling de eerdere twijfels op overtuigende wijze heeft weggenomen. Zij adviseert daarom om de gevraagde bijdrage te verlenen.

5. SAMENSTELLING ADVIESCOMMISSIE

George Lawson, voorzitter

Leo Spreksel

Ruth Giebels

Line Rousseau

Sylvia Dornseiffer

Ankie Til

Disclaimer: bovenstaand advies is opgesteld ten behoeve van besluitvorming door het bestuur van Stichting Brabant C Fonds. Het advies op zichzelf is geen besluit tot verlening, noch geeft het aanspraak op een besluit tot verlening. Het besluit van het bestuur van Stichting Brabant C Fonds kan afwijken van het advies. Art. 8.3 van de statuten van de stichting bepaalt dat het bestuur een voornemen om met het besluit af te wijken van het advies, ter advisering dient voor te leggen aan de Raad van Toezicht van de stichting.